

Fotó: Szigetváry Zsolt

Bemutatkozik a kiadó: Atlantisz

Miklós Tamás

Aszavak tettek. E nevezetes wittgensteini mondat jegyében hoztuk létre – fiatal egyetemi oktatók – az Atlantisz Könyvkiadót 1990-ben.

A kiadó a Medvetánc társadalomelméleti folyóirat jogutódja, mely 1981-től tíz éven át a magyar társadalomkutatás új hulláma, a kritikus magyar humán értelmiség hosszú ideig talán egyetlen cenzúrázatlan legális folyóirata volt. Ráunva a társadalom- és szellemtudományokat akkoriban egyszerre pikánssá tevő és bénító virágnyelvre, bizonyítani kívántuk, hogy a szabad gondolkodás normális emberek tevékenysége, s örültünk, amikor a folyóirat a nyilvánosság látókörébe újra beemelt klasszikus szerzők mellett legkiválóbb kortársaink gazdasági reformvitáinak, történelmi, filozófiai, szociológiai és művészetelméleti írásainak fórumaként vált ismertté. A nevezetes Fordulat és reform különszáma után hamarosan elért sajtószabadsággal betöltöttnek éreztük eredetileg vállalt feladatunkat, hiszen szabad folyóiratok sokasága jöhetett létre. Az Atlantisz megalapításakor – az új helyzetben – abból indultunk ki, hogy a magyar társadalomtudományi, filozófiai műveltségéből továbbra is nagyon sok olyan alapvető könyv hiányzik, amelyek nélkül sem normális felsőoktatás, sem művelt polgár nem képzelhető el. Az is világos volt, hogy bár immár mindent ki szabad adni, az ilyen könyvek elkészítése még hosszú évekig nagyon veszteséges munka lesz, ezért sem profitorientált új magánkiadóktól, sem az akkor már jórészt haldokló államiaktól nemigen várható e fájó civilizációs deficit komoly enyhítése. Mert bár a magyar olvasó a világ legjobbjai közé tartozik, többet és igényesebb műveket olvas a legtöbb nyugati ország polgárainál is, de nemcsak tízszer kisebb közönség pl. a németnél, hanem tízszer szegényebb is annál, miközben a könyvek előállítási költségei hasonlóak. Bár szenvedélyesen olvasna, képtelen finanszírozni éppen a legjobb könyvek kiadását. Kevés diák volna képes kétezer forintot fizetni egy-egy zsebkönyvért. Ezért összeállítottunk egy több évre szóló gazdag és egyben ingyenc programot klasszikus, kortárs klasszikus és kiváló magyar szerzők alapműveiből – persze saját kedvenc kötetekből. Olyan könyveket adunk ki, melyeket komoly ember nem hagy könyvek nélkül a könyvesboltban. Azért, hogy a könyveket az előállítási költségnél tehessük hozzáférhetővé, létrehoztuk az Atlantisz Alapítványt, mely támogatónak hívta, s olcsóbban hívja meg a kultúra barátait. Hazai és külföldi könyvbarátok értettek egyet e munka értelmességében és lettek éveken át segítő partnereink. Azt gondolom, hogy a gondolkodó magyar olvasó nagyra értékeli ezt a segítséget, s bízik abban, hogy továbbra is lesznek, akik tudják, hogy a humán tudományok, e könyvek a demokrá-

(így fogy el kötetek tekintélyes része), s a szép Váci utcai könyvszekrények közé elsősorban azért lépnek be, mert tudják, hogy nemcsak Kelet-Európa egyetlen társadalomtudományi könyvesboltja ez, hanem az egyik legértékesebb magyarországi könyvkatalógus-gyűjtemény lelőhelye is, ahol a nagy világnyelveken kiadott bármely – s bármilyen témájú – könyv nyomokban megrendelhető. Mivel az Atlantisz Könyvkiadó az elmúlt öt évben szoros közvetlen kapcsolatot épített ki a legigényesebb nyugati kiadókkal, a kért könyveket általában gyorsabban és sokszor jóval kedvezőbb áron tudjuk behozni, mint más importőrök. Ezért is fordul egyre több könyvtár és intézmény külföldi könyvmegrendeléseivel az Atlantisz Könyvszigethez, hiszen mostanában szűkülő forrásaikból így mégis több könyvhöz juthatnak. Talán ennél is fontosabb azonban a könyvekről, s a világ legjobb kiadóiról szóló információk hozzáférhetővé tétele. Mindenki tudja, nem mindegy, hogy egy Shakespeare-darabot a Madách Színházban, a Katonában, vagy a Nemzetiben játszanak. Pontosan ez a helyzet a könyvkiadókkal is – a művelt olvasó nemcsak a címre figyel. Ezért mutatjuk be az Atlantisz Könyvszigeten rendszeresen azokat a nyugati kiadókat akire illik rászokni. S hamarosan megnyílik CD-ROM könyvkatalógus szobánk is, ahol nagyon gyorsan lehet majd megtudni mindent egy-egy régóta megkívánt külföldi kötetről. Az Atlantisz könyvprogramot a könyvbolond olvasók és a támogató barátok hűsége tette megvalósíthatóvá. Védnökei közé tartozik Jacques Le Goff professzor, Jürgen Habermas, Fejtő Ferenc, Scalfaro olasz köztársasági elnök, Frankfurt és Budapest főpolgármesterei, megtisztelő kiállításuk mellett köszönet illeti a frankfurti könyvvásárt az öt éve állandó kitüntetett meghívásért, azért, hogy a legjobb magyar társadalomtudósokat személyesen is bemutatathatjuk a külföldi kiadóknak, a veszteségeink csökkentésében évek óta komolyan segítő Soros Alapítványt, a Naumann Alapítványt, a CEEPP-t a francia Kosztolányi program, német, angol, svájci és holland könyvprogramokat, a Budapest Bank Budapestért Alapítványt, a magyarországi hivatalos kulturális alapítványok az ATKA, az MKA egy-egy programokat támogató postusát és olyan gyar-

romantikus reformeszm csupán passzív ellenzárban, hanem magába játos formáját, minden/ is nem a torz szocializianem az a fajta Európa ozhatatlanul jelen van ban, Olaszországban. A ibb, mint Antall hitte, esztény védőbástya” szegrlődni szeretne. Noha nem mérte föl eléggé az áltatásokat.

sz Sándor távoli Antall-dosságával és aprólékos-zi. Kritikai módszere a rlatkozatokat, írásokat szándékokkal, és így ke-inek kormányzása egye-ert a taktikus politikus rziókkal rendelkezőnek. denkori alkalmazkodási gha a centrumban képt-ania a szélsőjobboldali örékenny többség. Innen

188/1987
Magyar

Szigetváry Zoltán

s referens passzív ellenem magába járt, mindenkor szocializ-fajta Európa ül jelen van országban. A Antall hitte, "lobástyá" szeretne. Noha e föl eléggé az t.

Avoli Antall-és aprólékos-i módszere a kat, írásokat kal, és így ke-ányzása egye-ikus politikus ndelkezőnek. kalm-rodási trumi kép-és jobboldali íbbség. Innen l és táborával, atellizálási kí-ercemberkéek yződéses de-volt naciona-az egység lát-ja lett az ordas z alattomos és kellett volna ilaprozta a kis

n túlmenően rykiadásban, esszéműfajnak ókrétű kutató- beszélgetések ra szubjektív, azért is több. ben tényföltá-negtalálja igé-

szólról

szabad gondolkodás normális emberek tevékenysége, s örültünk, amikor a folyóirat a nyilvánosság látókörébe újra beemelt klasszikus szerzők mellett legkiválóbb kortársaink gazdasági reformvitáinak, történelmi, filozófiai, szociológiai és művészetelméleti írásainak főúrnaként vált ismertté. A névezetes Fordulat és reform különszáma után hamarosan elért sajtószabadsággal betöltöttnek éreztük eredetileg vállalt feladatunkat, hiszen szabad folyóiratok sokasága jöhetett létre. Az Atlantisz megalapításakor – az új helyzetben – abból indultunk ki, hogy a magyar társadalomtudományi, filozófiai műveltségéből továbbra is nagyon sok olyan alapvető könyv hiányzik, amelyek nélkül sem normális felsőoktatás, sem művelt polgár nem képzelhető el. Az is világos volt, hogy bár immár mindent ki szabad adni, az ilyen könyvek elkészítése még hosszú évekig nagyon veszteséges munka lesz, ezért sem profitorientált új magánkiadóktól, sem az akkor már jórészt haldokló államiaktól nemigen várható e fájó civilizációs deficit komoly enyhítése. Mert bár a magyar olvasó a világ legjobbjai közé tartozik, többet és igényesebb műveket olvas a legtöbb nyugati ország polgárainál is, de nemcsak tízszer kisebb közönség pl. a németnél, hanem tízszer szegényebb is annál, miközben a könyvek előállítási költségei hasonlóak. Bár szenvedélyesen olvasna, képtelen finanszírozni éppen a legjobb könyvek kiadását. Kevés diák volna képes kétezer forintot fizetni egy-egy zsebkönyvért. Ezért összeállítottunk egy több évre szóló gazdag és egyben nyenc programot klasszikus, kortárs klasszikus és kiváló magyar szerzők alapműveiből – persze saját kedvenc kötetekből. Olyan könyveket adunk ki, melyeket komoly ember nem hagy könyvek nélkül a könyvesboltban. Azért, hogy a könyveket az előállítási költségnél tehesük hozzáférhetővé, létrehoztuk az Atlantisz Alapítványt, mely támogatóknak hívta, s olcsóbban hívja meg a kultúra barátait. Hazai és külföldi könyvbarátok értettek egyet e munka értelmességében és lettek éveken át segítő partnereink. Azt gondolom, hogy a gondolkodó magyar olvasó nagyra értékeli ezt a segítséget, s bízik abban, hogy továbbra is lesznek, akik tudják, hogy a humán tudományok, e könyvek a demokrácia elemi szellemi infrastruktúráját jelentik, hogy a zavaros gondolkodás a ránk leselkedő legnagyobb veszély.

Eddig ötvenöt Atlantisz kötet jelent meg, összesen több százezer példányban. Elsősorban filozófiai, történelmi, kultúr-történeti, valláselméleti, közjogi és a gazdaság mindenkit érintő nagy folyamatait elemző munkák. Könyveink mesterségesen alacsonyan tartott árából előfizetőink, s a Váci utcai könyvesboltunkban, az Atlantisz Könyvszigeten vásárló diákok továbbá kedvezményeket kapnak. Azt látjuk, hogy az Atlantisz-könyvek olvasása szenvedélybetegség – aki egyszer rákapott nem tud többé leszokni róla. Nyugtalanul bolyong a városban, míg kedves Martin Buber-, Habermas-, Descartes-, Polányi-, vagy Fejtő Ferenc-kötetét meg nem találja. Az Atlantisz Könyvsziget tipikus látogatói azonban olyan könyvmolyok, akik a tulajdonképpeni Atlantisz-könyveket – a mindennapi gyűrődéshez szükséges szofista filozófusokat, vagy éppen görög egyház-atyákat – már rég előfizették a kiadónál

elsősorban azért lépnek be, mert tudják, hogy nemcsak Kelet-Európa egyetlen társadalomtudományi könyvesboltja ez, hanem az egyik legértékesebb magyarországi könyvkatalógus-gyűjtemény lelőhelye is, ahol a nagy világnyelveken kiadott bármely bármilyen témájú könyv nyomában megrendelhető. Mivel az Atlantisz Könyvkiadó az elmúlt öt évben szoros közvetlen kapcsolatot épített ki a legigényesebb nyugati kiadókkal, a kért könyveket általában gyorsabban és sokszor jóval kedvezőbb áron tudjuk behozni, mint más importőrök. Ezért is fordul egyre több könyvtár és intézmény külföldi könyvmegrendeléseivel az Atlantisz Könyvsziget felé, hiszen mostanában szűkülő forrásaikból így mégis több könyvhöz juthatnak. Talán ennél is fontosabb azonban a könyvekről, s a világ legjobb kiadóiról szóló információk hozzáférhetővé tétele. Mindenki tudja, nem mindegy, hogy egy Shakespeare-darabot a Madách Színházban, a Katonában, vagy a Nemzetiben játszanak. Pontosan ez a helyzet a könyvkiadókval is – a művelt olvasó nemcsak a címre figyel. Ezért mutatjuk be az Atlantisz Könyvszigeten rendszeresen azokat a nyugati kiadókat akikre illik rászokni. S hamarosan megnyílik CD-ROM könyvkatalógus szobánk is, ahol nagyon gyorsan lehet majd megtudni mindent egy-egy régóta megkívánt külföldi kötetéről. Az Atlantisz könyvprogramot a könyvbolond olvasók és a támogató barátok hűsége tette megvalósíthatóvá. Védnökei közé tartozik Jacques Le Goff professzor, Jürgen Habermas, Fejtő Ferenc, Scalfaro olasz köztársasági elnök, Frankfurt és Budapest főpolgármesterei, megtisztelő kiállításuk mellett köszönet illeti a frankfurti könyvvásárt az öt éve állandó kitüntető meghívásért, azért, hogy a legjobb magyar társadalomtudósokat személyesen is bemutatathatjuk a külföldi kiadóknak, a veszteségeink csökkentésében évek óta komolyan segítő Soros Alapítványt, a Naumann Alapítványt, a CEEPP-t a francia Kosztolányi program, német, angol, svájci és holland könyvprogramokat, a Budapest Bank Budapestért Alapítványt, a magyarországi hivatalos kulturális alapítványok az ATKA, az MKA egy-egy programokat támogató gesztusát és olyan gyakorlati segítséget nyújtó cégeket, mint pl. a Malév, a Printker, vagy a Denzel. Bár az igényes könyvek kiadásához nélkülözhetetlen hazai támogatás most mintha veszélybe került volna, alighanem megtalálnak bennünket azok a segítők, akik úgy érzik, praktikus okok mellett már csak saját jó közérzetük miatt sem engedhetik meg Magyarország szellemi elszivatagosodását, s tudják, rajtuk is múlik a dolog.

Az Atlantisz semmi esetre sem heroikus vállalkozás. Inkább időigényes, ám élvezetes önzés, hiszen nagy örömet okoz George Simmel kacérságfilozófiájának, József Attila Szabad ötleteinek, Bultmann történelemfilozófiájának vagy Leo Strauss az írásművek titkos jelentésébe bevezető könyvének kiadása. S jó azokra gondolni, akik évek óta velünk örülnek egy-egy könyvnek. Az Atlantisz szellemi étlapján persze csak főételek szerepelnek, de ezek a legfinnyásabb olvasók lakomaasztalára késztültek. Hadd növeessen polgárpocakot a nyájias magyar értelmiség!